

at finde sin Afgjørelse ved Domstolene skulde afgjøres ved Lov, og saa vides det, at Tanken hos Forslagsstilleren netop var den, at der ikke kunde være mindste Tvivl om Kirkeeerens Forpligtelse til at udoide Kirken, ja han meente endogsaa, at Eieren ikke kunde frigjøre sig for denne Forpligtelse ved at opgive sin Eiendomsret — han havde nu engang paataget sig denne contractmæssige Forpligtelse, og kunde han ikke staae sig ved Kjøbet, blev det hans egen Sag, det skulde han have betænkt, da han kjøbte Tienden. See, det er den historiske Oprindelse; og da forekommer det mig, at Kirkeeieren har nogen Grund til at troe, at den Lov, som skal beredes, hvis Domstolen ikke giver Regjeringen Medhold, vil ikke komme til at lette ham nogen Byrde, men at den tværtimod meget let vil komme til at lægge Byrden fuldstændigt paa hans Skuldre, med andre Ord, at man i Slutningsbestemmelsen virkelig kan see en Trubfel — saadant et quos ego — thi det gjælder her som altid, at der maa tages Hensyn til Oprindelsen, og her kunde man vel sige: vestigia terrent. Naar jeg nu pønser, at denne Bestemmelse skal ubelades, er det saaledes ganske vist af Hensyn til den historiske Oprindelse, men rigtignok ogsaa, fordi jeg under alle Omstændigheder anseer det som urigtigt, at man her i Lovens Slutning lader en Selvfølge, Noget, der følger af sig selv, blive staaende; thi vil man ikke lægge anden Betydning ind i denne Slutning, end at, naar Sagen ikke faaer sin Afgjørelse ved Domstolene, da gaar man til den lovgivende Magt, saa er det en blot Selvfølge; Kirkens Tare skal ikke tilfidesættes, Kirken skal være saa rummelig, at den giver Sognets Kirkegængere Plads, og der skal gives Kirken den nødvendige Udbidelse; Pengene maae tilveiebringes, det er en Selvfølge, og er der Ingen, Regjeringen kan holde sig til, saa maa den ihe til den lovgivende Magt for at erholde de for-

nødne Fonds. Men Sligt pleier man ikke at udtale i en Lov, og hvis det udtales, og især hvis det udtales paa en saa besynderlig Baggrund, saa faaer det en Betydning, som det ikke har været Ministerens Mening at lægge deri, men som Kirkeeerne kunne have begrundet Frygt for, at Andre ville lægge deri.

**Ministeren for Kirke- og Under-
viisningsvæsenet:** Jeg maa tilstaae, jeg veed godt, at Kirkeeerne ere et frygtfomt Folkesærd, saa at de vel ogsaa ville frygte for denne Bestemmelse; men der er ikke Anledning for dem dertil. Jeg kan virkelig paa ingen Maade lade den ærede Rigsdagsmands Fortolkning af § 5 i det oprindelige Lovudkast gjælde (Brok: Det var Skadel). Hverken af mig, der er Lovconcipisten, eller af Udvalget, der har bestjæftiget sig med denne Sag, er den ærede Rigsdagsmands Opfattelse anseet for at være gyldig. Denne Lov indbefatter Kirkeeerens Forpligtelse; den bestemmer, hvorledes Kirkerne skulle være, men af den hele Sammenhæng vil den ærede Rigsdagsmand have lagt Mærke til, at naar der f. Ex. staaer i Loven: Enhver Kirke skal være saa rummelig, at den afgiver beqvem Plads for Sognets Kirkegængere, da vil det sige det Samme, som at enhver Kirkeeier er forpligtet til at sørge derfor. Lad os tage et andet Sted, f. Ex. at Alterklædet skal være af det eller det Stof, saa følger deraf, at det er Kirkeeieren, der skal sørge for, at det bliver saaledes; naar der staaer, at Knæsalbet skal være saa og saa bredt, vil det sige, at det er Kirkeeieren, der skal sørge derfor. Naar der altsaa staaer, at enhver Kirke skal være saa rummelig, at den afgiver beqvem Plads for Sognets Kirkegængere, saa er Meningen deraf, at det er Noget, som det paahviler Kirkeeieren at sørge for.